

BAITANG 4

PAMANTAYAN PARA IKAAPAT NA BAITANG

Pagkatapos ng **Ikaapat na Baitang**, inaasahang naipamamalas ng mga mag-aaral ang pangunahin at kritikal na mga kasanayang panliterasi, pakikipagtalastasan nang may wastong gamit ng wika (balarila) sa diskuro na binibigyang pansin ang kaangupan ng kaalaman, ideya at damdamin na ayon sa edad, kasarian, kultura, at layunin, kaalinsabay nito na nagagamit ang kaalamang natamo hinggil sa mga elementong biswal sa pagpapakahulugan at pagsusuri patungkol sa komunidad at bansa.

BAITANG 4 UNANG MARKAHAN

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang kahusayan sa pagpapalawak ng bokabolaryo, kamalayan sa gramatika (denotasyon, konotasyon), pag-unawa sa tekstong naratibo (alamat, pabula, parabula, at anekdota) at tekstong impormatibo (pag-iisa at paglalarawan), paglinang ng mga kasanayang produktibo gamit ang wika upang makalikha ng tekstong tumatalakay sa mga paksaing lokal o rehiyonal na naaangkop sa edad at nagsasaalang-alang sa kasarian batay sa layunin, konteksto, at target na madla.
Pamantayan sa Pagganap	Nagagamit ng mag-aaral ang pagkakaroon ng kahusayan sa wastong gramatika, kaangupan ng salita/retorika, estilo, at estruktura sa pagsasalaysay ng nakawiwiling pangyayari na naglalarawan ng isang lokal o rehiyonal na karanasan (anekdota).

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Pakikinig at Pagbasa (Kasanayang Pagtanggap)	Nauunawaan ang tekstong naratibo (alamat, pabula, parabula, at anekdota)
	a. Napagsusunod- sunod ang mga pangyayaring hindi bababa sa anim
	b. Nasusuri ang katangian at kilos ng tauhan
	c. Nakikilala ang realidad at pantasya
	d. Naibibigay ang natuklasang kaalaman sa teksto
	e. Nakapagbibigay ng angkop na pamagat ng teksto
	Natutukoy ang tayutay (onomatopeya) sa pagbibigay-kahulugan ng pahayag sa binasa o napakinggang teksto

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	<p>Naiuugnay ang kaisipan ng akda sa sariling karanasan</p> <p>Nauunawaan ang tekstong impormatibo (pag-iisa at paglalarawan)</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Natutukoy ang mahahalagang impormasyon ng teksto b. Nakikilala ang paksa, pangunahin, at mga pansuportang detalye c. Nakapagbibigay ng sariling reaksiyon <p>Nasusuri ang layon ng teksto</p> <ul style="list-style-type: none"> • magsalaysay (alamat, pabula, parabula, anekdota) • maglahad (pag-iisa-isa at paglalarawan)
<p>Pagsasalita at Pagsulat (Kasanayang Produktibo)</p>	<p>Nagagamit ang mga salitang may denotasyon at konotasyong kahulugan sa pagbuo ng pangungusap</p> <ol style="list-style-type: none"> a. panandang konteksto <ul style="list-style-type: none"> • kasingkahulugan • kasalungat • pagbibigay ng halimbawa b. tayutay <ul style="list-style-type: none"> • onomatopeya <p>Nagagamit ang angkop na diksiyon (kaangkupan ng salita/retorika at estilo) sa pagpapahayag ayon sa:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. layon (magsalaysay at maglahad) b. kahulugan c. tagapakinig/tagapanood/mambabasa d. konteksto (salusalo at kaarawan) e. tono at damdamin <p>Nakabubuo ng pahayag gamit ang hugnayang pangungusap</p> <p>Nagagamit ang mga bahagi ng panalita sa pagpapahayag</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Gamit ng mga Panlapi <ul style="list-style-type: none"> • unlapi • gitlapi • hulapi • kabilaan b. Pangatnig <ul style="list-style-type: none"> • pangatnig na nag-uugnay ng magkatimbang • pangatnig na nag-uugnay ng di-magkatimbang

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	c. Pangngalan <ul style="list-style-type: none"> • uri ng pangngalan (pantangi) • uri ng pangngalan (pambalana: tahas/kongkreto, basal/di-kongkreto, at lansakan) • kayarian ng pangngalan (payak at maylapi)
	d. Panghalip Pano
	e. Pang-uring Panlarawan <ul style="list-style-type: none"> • kayarian ng pang-uri (payak at maylapi)
	f. Pang-abay <ul style="list-style-type: none"> • pamanahon • panlunan
	Nagagamit ang pangkalahatang kayarian ng teksto sa pagbuo ng diskurso <ol style="list-style-type: none"> a. nagsasalaysay (alamat, pabula, parabula, at anekdota) b. naglalahad (pag-iisa-isa at paglalarawan)
	Nakabubuo ng tekstong may mga panandang nag-uugnay ng mga ideya ayon sa layon, kahulugan, tagapakinig/mambabasa, at konteksto <ol style="list-style-type: none"> a. tekstong naratibo (alamat, pabula, parabula at anekdota) b. tekstong impormatibo (pag-iisa at paglalarawan) <ul style="list-style-type: none"> • pag-iisa-isa • paglalarawan
	Nagagamit ang angkop na wika sa pagpapahayag na isinasaalang-alang ang edad, kasarian, paksa, at kultura sa iba't ibang sitwasyon: <ul style="list-style-type: none"> • pakikipag-usap sa kasapi ng pamilya (pagpapaalam, pag-uutos, paghingi ng paumanhin, pagsali sa usapan ng may edad)
	Nagagamit ang angkop na mga nakagawiang di-berbal na hudyat sa pagpapahayag: <ul style="list-style-type: none"> • kilos at galaw ng katawan (kumpas, padyak, tayo, atbp.) • ekspresyon ng mukha
	Nagagamit ang angkop na wika sa pagpapahayag na isinasaalang-alang ang edad, kasarian, paksa, at kultura tuwing may salusalo at pagdiriwang ng kaarawan
	Nakabubuo ng teksto batay sa iba't ibang layon ng akademiya at transaksiyonal na teksto <ul style="list-style-type: none"> • liham pangkaibigan (paanyaya)
	Nagagamit ang mga bahagi ng aklat bilang isa sa pangkalahatang sanggunian (pabalat, pahina ng pamagat, pahina ng karapatang sipi, paunang salita)

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Panonood at Presentasyon	Natutukoy ang mga elementong biswal (linya, hugis, kulay, espasyo, pag-aanyo at direksyon (<i>directionary</i>) at ang kahulugan nito
	Nabibigyang kahulugan ang mga tekstong biswal (<i>teksto, memes, logo, icons, barcode, QR Code, atbp,</i>) na namasid at napanood batay sa mga elemento nito

BAITANG 4
IKALAWANG MARKAHAN

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang kahusayan sa pagpapalawak ng bokabularyo, kamalayan sa gramatika (denotasyon, konotasyon), pag-unawa sa tekstong naratibo (anekdota, tulang pambata, at kuwentong-bayan) at tekstong impormatibo (paglalahad muli (<i>recount</i>) gaya ng talaarawan at talambuhay ng sarili), paglinang ng mga kasanayang produktibo gamit ang wika upang makalikha ng tekstong tumatalakay sa mga paksaing lokal o rehiyonal na naaangkop sa edad at nagsasaalang-alang sa kasarian batay sa layunin, konteksto, at target na madla.
Pamantayan sa Pagganap	Nagagamit ng mag-aaral ang pagkakaroon ng kahusayan sa wastong gramatika, kaangkupan ng salita/retorika, estilo, at estruktura sa paggawa ng salaysay ng karanasang lokal o rehiyonal at tungkol sa sarili (talambuhay ng sarili o <i>autobiography</i>).

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Pakikinig at Pagbasa (Kasanayang Pagtanggap)	Nauunawaan ang tekstong naratibo (anekdota, tulang pambata, at kuwentong bayan)
	a. Natutukoy ang mga bahagi ng teksto (simula, gitna, wakas)
	b. Naibibigay ang kahulugan sa kilos at pahayag ng tauhan
	c. Natutukoy ang magkakaugnay na pangyayari
	d. Naibibigay ang opinyon at reaksiyon sa ikinilos ng tauhan
	e. Nababago ang katangian o pag-uugali ng mga tauhan
	Natutukoy ang tayutay (asonansya) sa pagbibigay-kahulugan ng pahayag sa binasa o napakinggang teksto
	Naiuugnay ang kaisipan ng akda sa sariling karanasan
	Nauunawaan ang tekstong impormatibo (paglalahad muli (<i>recount</i>) gaya ng talaarawan at talambuhay ng sarili o <i>autobiography</i>)
	a. Natutukoy ang mahahalagang impormasyon ng teksto
	b. Natutukoy ang katotohanan at opinyon
	c. Nakikilala ang paksa, pangunahin, at mga pansuportang detalye
	Nasusuri ang layon ng teksto
<ul style="list-style-type: none"> ● magsalaysay (anekdota, tulang pambata, kuwentong-bayan) ● maglahad muli (<i>recount</i> – talaarawan at talambuhay ng sarili) 	

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Pagsasalita at Pagsulat (Kasanayang Produktibo)	Nagagamit ang mga salitang may denotasyon at konotasyong kahulugan sa pagbuo ng pangungusap a. panandang konteksto <ul style="list-style-type: none"> • kasingkahulugan • kasalungat • pagbibigay ng halimbawa
	b. tayutay <ul style="list-style-type: none"> • asonansya
	Nagagamit ang angkop na diksiyon (kaangkupan ng salita/retorika at estilo) sa pagpapahayag ayon sa:
	a. layon (magsalaysay at maglahad)
	b. kahulugan
	c. tagapakinig/tagapanood/mambabasa
	d. konteksto (binyagan at kasalan)
	e. tono at damdamin
	Nakabubuo ng pahayag gamit ang hugnayang pangungusap
	Nagagamit ang mga bahagi ng panalita sa pagpapahayag
	a. Pangatnig <ul style="list-style-type: none"> • pangatnig na nag-uugnay ng magkatimbang • pangatnig na nag-uugnay ng di-magkatimbang
	b. Pangngalan <ul style="list-style-type: none"> • kayarian ng pangngalan (inuulit at tambalan)
	c. Panghalip Pamatlig
	d. Pang-uring Panlarawan <ul style="list-style-type: none"> • kayarian ng pang-uri (inuulit at tambalan)
	e. Pang-uring Pamilang <ul style="list-style-type: none"> • patakaran
f. Pang-abay <ul style="list-style-type: none"> • pamaraan 	
g. Pandiwa <ul style="list-style-type: none"> • aspekto (pawatas, naganap/perpektibo, at katatapos) 	
Nagagamit ang pangkalahatang kayarian ng teksto sa pagbuo ng diskurso	
a. nagsasalaysay (anekdota, tulang pambata, at kuwentong-bayan)	
b. naglalahad (paglalahad muli / <i>recount</i>)	

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	Nakabubuo ng tekstong may mga panandang nag-uugnay ng mga ideya ayon sa layon, kahulugan, tagapakinig/mambabasa, at konteksto a. tekstong naratibo (anekdota, tulang pambata, at kuwentong-bayan)
	b. tekstong impormatibo (paglalahad muli/ <i>recount</i>) <ul style="list-style-type: none"> • talaarawan • talambuhay ng sarili/<i>autobiography</i>
	Nagagamit ang angkop na wika sa pagpapahayag na isinasaalang-alang ang edad, kasarian, paksa, at kultura sa iba't ibang sitwasyon: <ul style="list-style-type: none"> • pakikipag-usap sa kasapi ng pamilya (pagpapaalam, pag-uutos, paghingi ng paumanhin, pagsali sa usapan ng may edad)
	Nagagamit ang angkop na mga nakagawiang di-berbal na hudyat sa pagpapahayag: <ul style="list-style-type: none"> • kilos at galaw ng katawan (kumpas, padyak, tayo, atbp.) • ekspresyon ng mukha
	Nagagamit ang angkop na wika sa pagpapahayag na isinasaalang-alang ang edad, kasarian, paksa, at kultura tuwing may binyagan at kasalan
	Nakabubuo ng teksto batay sa iba't ibang layong akademik at transaksiyonal na teksto <ul style="list-style-type: none"> • liham pangkaibigan (pagbati)
	Nagagamit ang mga bahagi ng aklat bilang isa sa pangkalahatang sanggunian (talaan ng nilalaman, katawan ng aklat)
Panonood at Presentasyon	Nailalarawan ang ipinahihiwatig na kahulugan ng mga elementong biswal (linya, hugis, kulay, espasyo, pag-aanyo) at direksyon (<i>directionary</i>) na nasa tekstong namasid o napanood
	Napaghahambing ang kahulugan ng mga tekstong biswal na makikita sa mga babala, anunsiyo, at patalastas

BAITANG 4
IKATLONG MARKAHAN

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang kahusayan sa pagpapalawak ng bokabularyo, kamalayan sa gramatika (denotasyon, konotasyon), pag-unawa sa tekstong naratibo (mito, epiko, tulang pambata, at kuwentong kababalaghan) at tekstong impormatibo (paglalahad muli (<i>recount</i>) ng talambuhay (<i>biography</i>) ng taong may makabuluhang ambag sa lipunan), paglinang ng mga kasanayang produktibo gamit ang wika upang makalikha ng tekstong tumatalakay sa mga paksaing lokal o rehiyonal na naaangkop sa edad at nagsasaalang-alang sa kasarian batay sa layunin, konteksto, at target na madla.
Pamantayan sa Pagganap	Nagagamit ng mag-aaral ang pagkakaroon ng kahusayan sa wastong gramatika, kaangkupan ng salita/retorika, estilo, at estruktura sa paggawa ng talambuhay ng mga Pilipinong may makabuluhang ambag sa lipunang (<i>recount</i>) lokal o rehiyonal.

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Pakikinig at Pagbasa (Kasanayang Pagtanggap)	Nauunawaan ang tekstong naratibo (mito, epiko, tulang pambata, at kuwentong kababalaghan)
	a. Natutukoy ang nagsasalita/nagsasalaysay
	b. Naibibigay ang sariling solusyon sa suliranin
	c. Nahihinuha ang susunod na pangyayari
	d. Naibibigay ang opinyon at reaksiyon sa pangyayari
	e. Naiiba o nababago ang mga pangyayari sa teksto
	Natutukoy ang tayutay (aliterasyon) sa pagbibigay-kahulugan ng pahayag sa binasa o napakinggang teksto
	Naiuugnay ang kaisipan ng akda sa sariling karanasan
	Nauunawaan ang tekstong impormatibo (paglalahad muli (<i>recount</i>) ng talambuhay (<i>biography</i>) ng taong may makabuluhang ambag sa lipunan gaya ng mga bayani, manggagawa, dalubhasa at iba pa
	a. Naibabalangkas ang mahahalagang impormasyon
	b. Naibibigay ang sariling reaksiyon
	c. Natutukoy ang katotohanan at opinyon
	Nasusuri ang layon ng teksto
<ul style="list-style-type: none"> ● magsalaysay (mito, epiko, tulang pambata, kuwentong kababalaghan) ● maglahad (<i>recount</i>- talambuhay ng taong may makabuluhang ambag sa lipunan) 	

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Pagsasalita at Pagsulat (Kasanayang Produktibo)	Nagagamit ang mga salitang may denotasyon at konotasyong kahulugan sa pagbuo ng pangungusap <ul style="list-style-type: none"> a. panandang konteksto <ul style="list-style-type: none"> • kasingkahulugan • kasalungat • pagbibigay ng halimbawa
	<ul style="list-style-type: none"> b. tayutay <ul style="list-style-type: none"> • aliterasyon
	Nagagamit ang angkop na diksiyon (kaangkupan ng salita/retorika at estilo) sa pagpapahayag ayon sa:
	<ul style="list-style-type: none"> a. layon (magsalaysay at maglahad) b. kahulugan
	<ul style="list-style-type: none"> c. tagapakinig/tagapanood/mambabasa
	<ul style="list-style-type: none"> d. konteksto (lamay at pulong)
	<ul style="list-style-type: none"> e. tono at damdamin
	Nakabubuo ng pahayag gamit ang hugnayang pangungusap
	Nagagamit ang mga bahagi ng panalita sa pagpapahayag
	<ul style="list-style-type: none"> a. Pangatnig <ul style="list-style-type: none"> • pangatnig na nag-uugnay ng magkatimbang • pangatnig na nag-uugnay ng di-magkatimbang
	<ul style="list-style-type: none"> b. Panghalip <ul style="list-style-type: none"> • pananong • panaklaw
	<ul style="list-style-type: none"> c. Pang-uring pamilang <ul style="list-style-type: none"> • panunuran
	<ul style="list-style-type: none"> d. Pang-abay <ul style="list-style-type: none"> • panggaano
	<ul style="list-style-type: none"> e. Kataga o Ingklitik
	<ul style="list-style-type: none"> f. Pandiwa <ul style="list-style-type: none"> • aspekto (nagaganap/imperpektibo)
Nagagamit ang pangkalahatang kayarian ng teksto sa pagbuo ng diskurso	

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	a. nagsasalaysay (mito, epiko, tulang pambata, at kuwentong kababalaghan)
	b. naglalahad (paglalahad muli/ <i>recount</i>)
	Nakabubuo ng tekstong may mga panandang nag-uugnay ng mga ideya ayon sa layon, kahulugan, tagapakinig/mambabasa, at konteksto
	a. tekstong naratibo (mito, epiko, tulang pambata, at kuwentong kababalaghan)
	b. tekstong impormatibo (paglalahad muli/ <i>recount</i>) gaya ng talambuhay ng mga Pilipinong may makabuluhang ambag sa lipunan (<i>biography</i>)
	Nagagamit ang angkop na wika sa pagpapahayag na isinasaalang-alang ang edad, kasarian, paksa, at kultura sa iba't ibang sitwasyon: <ul style="list-style-type: none"> • pakikipag-usap sa kasapi ng pamilya (pagpapaalam, pag-uutos, paghingi ng paumanhin, pagsali sa usapan ng mga may edad)
	Nagagamit ang angkop na mga nakagawiang di-berbal na hudyat sa pagpapahayag: <ul style="list-style-type: none"> • kilos at galaw ng katawan (kumpas, padyak, tayo, atbp.) • ekspresyon ng mukha
	Nagagamit ang angkop na wika sa pagpapahayag na isinasaalang-alang ang edad, kasarian, paksa, at kultura tuwing may lamay at pulong
	Nakabubuo ng teksto batay sa iba't ibang layon ng akademiya at transaksiyonal na teksto <ul style="list-style-type: none"> • liham pangkaibigan (pakikiramay)
	Nagagamit ang mga bahagi ng aklat bilang isa sa pangkalahatang sanggunian (glosari, bibliyograpiya)
Panonood at Presentasyon	Nasusuri ang kaangkupan ng elementong biswal at simbolong kultural na ginamit sa pagbuo ng teksto (teksto, <i>memes</i> , <i>logo</i> , <i>icons</i> , <i>barcode</i> , <i>QR Code</i> , <i>cartooning</i> , atbp.)
	Naibibigay ang layon ng mga tekstong biswal (babala, anunsiyo, patalastas, atbp.)

BAITANG 4
IKAAPAT NA MARKAHAN

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang kahusayan sa pagpapalawak ng bokabolaryo, kamalayan sa gramatika (denotasyon, konotasyon), pag-unawa sa tekstong naratibo (mito, epiko, tulang pambata, at kuwentong kababalaghan) at tekstong impormatibo (pagsusunod-sunod sa panuto, hakbang, at proseso), paglinang ng mga kasanayang produktibo gamit ang wika upang makalikha ng tekstong tumatalakay sa mga paksaing lokal o rehiyonal na naaangkop sa edad at nagsasaalang-alang sa kasarian batay sa layunin, konteksto, at target na madla.
Pamantayan sa Pagganap	Nagagamit ng mag-aaral ang pagkakaroon ng kahusayan sa wastong gramatika, kaangkupan ng salita/retorika, estilo, at estruktura sa paggawa ng tulang pambata na nagsasaad ng proseso ng isang gawain sa lokal o rehiyonal na lipunan.

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Pakikinig at Pagbasa (Kasanayang Pagtanggap)	Nauunawaan ang tekstong naratibo (mito, epiko, kuwentong kababalaghan, at tulang pambata)
	a. Natutukoy ang sanhi at bunga ng mga pangyayari
	b. Naibibigay ang pagkakaiba at pakakatulad ng mga pangyayari
	c. Nahuhulaan ang posibleng kalalabasan ng pangyayari
	d. Naibibigay ang natuklasang kaalaman sa teksto
	e. Nakapagbibigay ng sariling sa pagwawakas
	Natutukoy ang tayutay (simili o pagtutulad) sa pagbibigay-kahulugan ng pahayag sa binasa o napakinggang teksto
	Naiuugnay ang kaisipan ng akda sa sariling karanasan
	Nauunawaan ang tekstong impormatibo (pagsunod-sunod sa panuto, hakbang at proseso)
	a. Naisasaayos ang mga hakbang at proseso gamit ang balangkas at dayagram
	b. Naipakikita ang nakalap na impormasyon gamit ang balangkas o dayagram
	c. Naibibigay ang lagom ng teksto
	Nasusuri ang layon ng teksto
<ul style="list-style-type: none"> ● magsalaysay (mito, epiko, kuwentong kababalaghan, at tulang pambata) ● maglahad (pagsusunod-sunod sa panuto, hakbang at proseso) 	

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Pagsasalita at Pagsulat (Kasanayang Produktibo)	<p>Nagagamit ang mga salitang may denotasyon at konotasyong kahulugan sa pagbuo ng pangungusap</p> <ol style="list-style-type: none"> a. panandang konteksto <ul style="list-style-type: none"> • kasingkahulugan • kasalungat • pagbibigay ng halimbawa
	<ol style="list-style-type: none"> b. tayutay <ul style="list-style-type: none"> • pagtutulad/simili
	<p>Nagagamit ang angkop na diksiyon (kaangkupan ng salita/retorika at estilo) sa pagpapahayag ayon sa:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. layon (magsalaysay at maglahad) b. kahulugan c. tagapakinig/tagapanood/mambabasa d. konteksto (Kapistahan at Pambansang Pistang Opisyal) e. tono at damdamin
	<p>Nakabubuo ng pahayag gamit ang hugnayang pangungusap</p>
	<p>Nagagamit ang mga bahagi ng panalita sa pagpapahayag</p>
	<ol style="list-style-type: none"> a. Pangatnig <ul style="list-style-type: none"> • pangatnig na nag-uugnay ng magkatimbang • pangatnig na nag-uugnay ng di-magkatimbang
	<ol style="list-style-type: none"> b. Panghalip Pamanggit
	<ol style="list-style-type: none"> c. Pang-uring Pamilyang <ul style="list-style-type: none"> • pamahalagi
	<ol style="list-style-type: none"> d. Kaantasan ng Pang-uri <ul style="list-style-type: none"> • lantay
	<ol style="list-style-type: none"> e. Pang-abay <ul style="list-style-type: none"> • pang-agam
	<ol style="list-style-type: none"> f. Pandiwa <ul style="list-style-type: none"> • Aspekto (magaganap/kontemplatibo)
	<p>Nagagamit ang pangkalahatang kayarian ng teksto sa pagbuo ng diskurso</p> <ol style="list-style-type: none"> a. nagsasalaysay (mito, epiko, kuwentong kababalaghan, at tulang pambata) b. naglalahad (pagsusunod-sunod sa panuto, hakbang, at proseso)

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	Nakabubuo ng tekstong may mga panandang nag-uugnay ng mga ideya ayon sa layon, kahulugan, tagapakinig/mambabasa, at konteksto
	a. tekstong naratibo (mito, epiko, kuwentong kababalaghan, at tulang pambata)
	b. tekstong impormatibo (pagsunod-sunod sa panuto, hakbang, at proseso)
	Nagagamit ang angkop na wika sa pagpapahayag na isinasaalang-alang ang edad, kasarian, paksa, at kultura sa iba't ibang sitwasyon: <ul style="list-style-type: none"> • pakikipag-usap sa kasapi ng pamilya (pagpapaalam, pag-uutos, paghingi ng paumanhin, pagsali sa usapan ng mga may edad)
	Nagagamit ang angkop na mga nakagawiang di-berbal na hudyat sa pagpapahayag: <ul style="list-style-type: none"> • kilos at galaw ng katawan (kumpas, padyak, tayo, atbp.) • ekspresyon ng mukha
	Nagagamit ang angkop na wika sa pagpapahayag na isinasaalang-alang ang edad, kasarian, paksa, at kultura tuwing may kapistahan at pambansang pistang opisyal
	Nakabubuo ng teksto batay sa iba't ibang layon ng akademiya at transaksyonal na teksto <ul style="list-style-type: none"> • liham pangkaibigan (pasasalamat)
	Nagagamit ang mga bahagi ng aklat bilang isa sa pangkalahatang sanggunian (indeks, apendiks)
Panonood at Presentasyon	Nagagamit ang mga angkop na elemento at simbolong kultural sa pagbuo ng tekstong biswal
	Nakabubuo ng tekstong biswal (babala, anunsiyo, patalastas, atbp.) batay sa layon